

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA

UPUTA S PREPORUKAMA ZA JAČANJE NEOVISNOSTI FUNKCIJE UNUTARNJE REVIZIJE

Izrađeno temeljem:

Akcijskog plana za implementaciju
preporuka OECD-a za unaprjeđenje
korporativnog upravljanja u
pravnim osobama u vlasništvu
Republike Hrvatske

1. UVODNE ODREDBE

- 1.1. Ovom Uputom daju se preporuke vezane za organizacijsku uspostavu unutarnje revizije, kapacitete unutarnje revizije, planiranje rada i način obavljanja poslova unutarnje revizije te komunikaciju s odgovornom osobom institucije¹ i odborom², u cilju zaštite neovisnosti funkcije unutarnje revizije i jačanja cjelokupnog sustava unutarnjih kontrola.
- 1.2. Odredbe ove Upute odnose se na pravne osobe u vlasništvu Republike Hrvatske (dalje u tekstu: pravne osobe), utvrđene Odlukom Vlade Republike Hrvatske³.

Pravne osobe obveznici primjene Zakona o SUK-u

- 1.3. Pravne osobe iz točke 1.2. ove Upute, utvrđene u Registru trgovačkih društava i drugih pravnih osoba obveznika davanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti, koji objavljuje Ministarstvo financija, su obveznici primjene Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (dalje u tekstu: Zakon o SUK-u) i ostalih propisa kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru **te su za njih, temeljem regulatornog okvira, odredbe ove Upute obvezujuće.**

ODREDBE OVE UPUTE SU OBVEZUJUĆE, TEMELJEM REGULATORNOG
OKVIRA

Pravne osobe koje nisu obveznici primjene Zakona o SUK-u

- 1.4. Za ostale pravne osobe, iz točke 1.2. ove Upute, koje nisu obveznici primjene Zakona o SUK-u i ostalih propisa kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru, a imaju uspostavljenu funkciju unutarnje revizije, **odredbe ove Upute su snažno preporučene.**

ODREDBE OVE UPUTE SU SNAŽNO PREPORUČENE

¹ Prema Zakonu o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, br. 78/15 i 102/19):

Odgovorna osoba institucije je osoba odgovorna za vođenje poslovanja institucije (čelnik proračunskog i izvanproračunskog korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, općinski načelnik, gradonačelnik, župan, **uprava, predsjednik uprave ili direktor**, ravnatelj).

² Prema Zakonu o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru „**odbor**“ je nadzorni ili revizorski odbor koji moraju postojati u skladu s posebnim propisima.

Pojmovnik Standarda tumači pojam „**odbora**“ kao najvišeg upravljačkog tijela koje ima odgovornost upravljanja i/ili nadgledanja aktivnosti organizacije i držati viši menadžment odgovornim. Odbor se može smatrati i neko drugo tijelo kojem je upravljačko tijelo delegirao određene zadatke (npr. revizorski odbor).

³ Odluka o pravnim osobama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku (Narodne novine, br. 147/21)

1.5. Zakonom o SUK-u propisano je da se poslovi unutarnje revizije obavljaju u skladu s Međunarodnim okvirom profesionalnog djelovanja i propisima kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru Republike Hrvatske (dalje u tekstu: unutarnja revizija u javnom sektoru).

Zahtjevi **Međunarodnog okvira profesionalnog djelovanja**⁴, s naglaskom na Međunarodne standarde za profesionalno obavljanje interne revizije (dalje u tekstu: Standardi), prihvaćeni su i prilagođeni praksi javnog sektora kroz navedeni Zakon i ostale propise kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru.

1.6. Usklađenost sa Standardima je nužna kako bi unutarnji revizori i funkcija unutarnje revizije mogli ispuniti obveze u okviru svojih odgovornosti.

1.7. Slijedom navedenoga, **sve** funkcije unutarnje revizije su obveznici primjene obvezujućih smjernica Međunarodnog okvira profesionalnog djelovanja, dio kojih jesu i Standardi, stoga se **zahtjevi Standarda ističu u svakoj tematskoj cjelini ove Upute.**

Pravne osobe obveznici primjene Zakona o SUK-u

1.8. Pravne osobe obveznici primjene Zakona o SUK-u i ostalih propisa kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru primjenom regulativnog okvira osiguravaju primjenu zahtjeva Standarda kao i ostalih elemenata Međunarodnog okvira profesionalnog djelovanja.

Pravne osobe koje nisu obveznici primjene Zakona o SUK-u

1.9. Pravne osobe koje nisu obveznici primjene Zakona o SUK-u i ostalih propisa kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru, a imaju uspostavljenu funkciju unutarnje revizije, obveznici su primjene zahtjeva Standarda kao i ostalih obvezujućih elemenata Međunarodnog okvira profesionalnog djelovanja.

⁴ Međunarodni okvir profesionalnog djelovanja, 2017., objavljuje ga Institut internih revizora, a na hrvatski jezik okvir je preveo Hrvatski institut internih revizora

2. ORGANIZACIJSKA USPOSTAVA UNUTARNJE REVIZIJE

2.1. Organizacijska neovisnost unutarnje revizije

Međunarodni standardi za profesionalno obavljanje interne revizije

1100 – Neovisnost i objektivnost

Funkcija interne revizije mora biti neovisna, a interni revizori moraju biti objektivni u obavljanju svojeg posla.

1110 - Organizacijska neovisnost

Glavni revizor mora odgovarati razini unutar organizacije koja omogućuje funkciji interne revizije ispunjavanje odgovornosti. Glavni revizor mora najmanje jednom godišnje potvrditi odboru organizacijsku neovisnost funkcije interne revizije.

- 2.1.1. Navedeni zahtjevi Standarda su uvaženi kroz regulativu kojom je uređena unutarnja revizija u javnom sektoru. Zakon o SUK-u propisuje da je odgovorna osoba institucije odgovorna za uspostavu i osiguranje uvjeta za obavljanje poslova unutarnje revizije.
- 2.1.2. Također su navedenim Zakonom propisani mogući načini uspostave unutarnje revizije, dok su Pravilnikom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru⁵ propisani kriteriji za uspostavu unutarnje revizije. U pravnim osobama, obveznicima primjene Zakona unutarnja revizija se može uspostaviti ustrojavanjem samostalne ustrojstvene jedinice za unutarnju reviziju ili ustrojavanjem radnog mjesta samostalnog izvršitelja/imenovanog unutarnjeg revizora.
- 2.1.3. Bez obzira na način uspostave (ustrojavanjem jedinice ili radnog mjesta), funkcija unutarnje revizije mora biti samostalnog ustrojstvenog oblika te ustrojstveno i funkcionalno izravno odgovorna odgovornoj osobi institucije i također funkcionalno odgovorna odboru.
- 2.1.4. Također je propisano da se funkcionalna neovisnost unutarnje revizije ostvaruje njezinom neovisnošću o drugim ustrojstvenim jedinicama institucije u planiranju rada, obavljanju poslova unutarnje revizije i izvještavanju.

Pravne osobe obveznici primjene Zakona o SUK-u

- 2.1.5. Slijedom navedenoga, podsjeća se pravne osobe obveznike primjene Zakona o SUK-u, da je funkciju unutarnje revizije potrebno ustrojiti kao samostalnu organizacijsku jedinicu, a samo u iznimnim slučajevima, u skladu s kriterijima, kao samostalnog izvršitelja/imenovanog unutarnjeg revizora.

⁵ Narodne novine, br. 42/16 i 77/19

2.1.6. Potrebno je osigurati organizacijsku neovisnost funkcije unutarnje revizije, odnosno ustrojstveno izdvajanje funkcije unutarnje revizije od funkcije kontrolinga, nadzora, inspekcije i sl.

2.1.7. Osim organizacijske neovisnosti, podsjeća se na zahtjev vezan uz osiguranje funkcionalne neovisnosti unutarnje revizije, odnosno potrebno je osigurati neovisnost unutarnje revizije o drugim ustrojstvenim jedinicama u ključnim aktivnostima unutarnje revizije: planiranju rada, obavljanju poslova unutarnje revizije i izvještavanju.

2.1.8. Također, potrebno je osigurati funkcionalnu odgovornost odgovornoj osobi institucije i odboru.

Ukoliko revizorski odbor nije osnovan, funkcija unutarnje revizije funkcionalno odgovara i nadzornom odboru.

Pravne osobe koje nisu obveznici primjene Zakona o SUK-u

2.1.9. U cilju ispunjavanja zahtjeva Standarda, pravne osobe koje nisu obveznici primjene Zakona o SUK-u i drugih propisa kojima se uređuje unutarnja revizija u javom sektoru, a imaju uspostavljenu funkciju unutarnje revizije, snažno se preporuča da se funkcija unutarnje revizije uspostavi kao samostalna ustrojstvena jedinica kojoj je osigurana organizacijska i funkcionalna neovisnost, uvažavajući funkcionalnu odgovornost prema odboru.

Ukoliko revizorski odbor nije osnovan, funkcija unutarnje revizije funkcionalno odgovara nadzornom odboru.

2.1.10. Vezano za organizacijsku neovisnost, u nastavku se u tabličnom obliku dodatno navodi uloga odgovorne osobe institucije u odnosu na funkciju unutarnje revizije te funkcionalne odgovornosti unutarnje revizije prema odboru.

Uloga odgovorne osobe institucije u odnosu na unutarnju reviziju:

✓ odobrava povelju unutarnje revizije	✓ prima obavijest od rukovoditelja unutarnje revizije o neusklađenosti funkcije unutarnje revizije s Etičkim kodeksom i Standardima te njezinim posljedicama, kada iste imaju utjecaj na cjelokupni djelokrug ili funkcioniranje unutarnje revizije
✓ omogućava rukovoditelju unutarnje revizije neograničen pristup (da se sastane s njim i da ga izvještava)	✓ prima obavijesti od rukovoditelja unutarnje revizije o planovima rada funkcije unutarnje revizije i zahtjevima za resursima, uključujući utjecaj bilo kakvih ograničenja resursa i druga pitanja

✓ prima obavijest o bilo kakvom narušavanju neovisnosti i objektivnosti, na koje je ukazao rukovoditelj unutarnje revizije	✓ prima periodična izvješća od rukovoditelja unutarnje revizije o aktivnostima unutarnje revizije, uključujući izvješća o provedbi preporuka
✓ daje doprinos planu unutarnje revizije utemeljenom na riziku i odobrava planove rada	✓ prima izvješća od rukovoditelja unutarnje revizije o svrsi funkcije unutarnje revizije, ovlastima, odgovornosti i ostvarenju u odnosu na plan. Izvještavanje također mora uključivati pitanja ključnih rizika i kontrole, uključujući rizike prijave, pitanja upravljanja te druga pitanja koja zahtijevaju pozornost višeg rukovodstva i/ili odbora
✓ omogućava provedu vanjskog vrednovanja funkcije unutarnje revizije	✓ odobrava objavljivanja informacija o rezultatima angažmana unutarnje revizije vanjskim stranama, prema potrebi.
✓ prima rezultate Programa osiguranja i unaprjeđenja kvalitete od rukovoditelja unutarnje revizije	

Sukladno zahtjevima Standarda, primjeri funkcionalne odgovornosti unutarnje revizije prema odboru uključuju da odbor:

✓ odobrava povelju unutarnje revizije	✓ odobrava odluke o imenovanju i razrješenju glavnog revizora
✓ odobrava planove rada unutarnje revizije temeljene na rizicima	✓ odobrava primanja glavnog revizora
✓ odobrava proračun unutarnje revizije i plan resursa	✓ postavlja odgovarajuće upite rukovodstvu i glavnom revizoru kako bi se utvrdilo postoji li neprimjereno ograničenje djelokruga ili resursa
✓ prima izvještaje glavnog revizora o radnom učinku funkcije unutarnje revizije u odnosu na plan i ostala pitanja	

Dodatno, funkcionalna odgovornost odboru može uključivati i da odbor:

✓ daje rukovoditelju unutarnje revizije informacije koje mogu poslužiti za utvrđivanje novih područja rada	✓ prima na znanje preporuke unutarnje revizije koje provodi izvršno rukovodstvo i osigurava rješavanje neriješenih pitanja
--	--

✓ prima godišnju potvrdu, od rukovoditelja unutarnje revizije o organizacijskoj neovisnosti unutarnje revizije	✓ osigurava da su, ako primanja rukovoditelja unutarnje revizije uključuju stimulaciju, ista povezana s učinkom unutarnje revizije, a ne s učinkom društva.
--	---

2.2. Svrha, ovlasti i odgovornosti unutarnje revizije

Međunarodni standardi za profesionalno obavljanje interne revizije

Standard 1000 – Svrha, ovlasti i odgovornosti

Svrha, ovlasti i odgovornosti funkcije interne revizije moraju se formalno definirati u povelji interne revizije, koja mora biti u skladu s misijom interne revizije i obvezujućim elementima Međunarodnog okvira profesionalnog djelovanja (Temeljna načela profesionalnog djelovanja interne revizije, Etički kodeks, Standardi i Definicija interne revizije). Glavni revizor mora povremeno preispitati sadržaj povelje interne revizije i podnijeti je na odobrenje višem menadžmentu i odboru.

- 2.2.1. Zahtjev navedenog Standarda je prihvaćen kroz Pravilnik o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru koji propisuje da je odgovorna osoba institucije u obvezi donijeti interni pravilnik, kao opći akt, kojim se definiraju odgovornost, obveze i suradnja unutarnjih revizora i revidiranih jedinica, pristup dokumentaciji, podacima i informacijama koje su značajne za obavljanje poslova unutarnje revizije te osoblju i materijalnoj imovini, osiguranje kvalitete i vrednovanje aktivnosti unutarnje revizije te druga pitanja vezana uz rad unutarnje revizije.
- 2.2.2. Interni pravilnik priprema rukovoditelj unutarnje revizije, a donosi odgovorna osoba institucije, uz suglasnost revizorskog odbora.

Pravne osobe obveznici primjene Zakona o SUK-u

- 2.2.3. Slijedom navedenoga, propisana je obveza rukovoditelja unutarnje revizije u pravnim osobama, obveznicima primjene Zakona o SUK-u i propisa kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru, da pripremi opći akt kojim se definiraju svrha, ovlasti i odgovornosti unutarnje revizije, položaj funkcije unutarnje revizije unutar organizacije, odnos rukovoditelja unutarnje revizije i odbora kao i svi bitni elementi vezani za rad unutarnje revizije. Osim navedenoga, internim aktom se preporuča definirati i način suradnje s jedinicom za unutarnju reviziju ustrojenom u nadležnom ministarstvu. Suradnja podrazumijeva održavanje sastanaka radi razmjene informacija o procjeni rizika te strateškom i godišnjem planu, planiranju zajedničkih revizija vertikalnih procesa (kao što je propisano Pravilnikom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru) i sl.

Ukoliko revizorski odbor nije osnovan suglasnost/odobrenje na interni akt (povelju unutarnje revizije ili drugi opći akt) daje nadzorni odbor pravne osobe.

Pravne osobe koje nisu obveznici primjene Zakona o SUK-u

Pravne osobe koje nisu obveznici primjene Zakona o SUK-u i drugih propisa kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru, a imaju uspostavljenu funkciju unutarnje revizije, obvezne su temeljem zahtjeva Standarda, na prijedlog rukovoditelja unutarnje revizije i uz suglasnost odbora, donijeti povelju unutarnje revizije (ili drugi opći akt) u kojemu su formalno definirane svrha, ovlasti i odgovornosti funkcije unutarnje revizije. Internim aktom utvrđuje se položaj funkcije unutarnje revizije unutar organizacije, uključujući odnos rukovoditelja unutarnje revizije i odbora s obzirom na funkcionalno izvješćivanje, ovlašćuje se funkcija interne revizije za pristup podacima, osoblju i imovini važnoj za obavljanje angažmana te definira djelokrug rada funkcije interne revizije te svi ostali bitni elementi vezani za rad unutarnje revizije

Ukoliko revizorski odbor nije osnovan suglasnost/odobrenje na povelju unutarnje revizije (ili drugi opći akt) daje nadzorni odbor pravne osobe.

- 2.2.4. Institut internih revizora je objavio model povelje unutarnje revizije, a radi osiguranja ujednačenog sadržajnog pristupa Ministarstvo financija je izradilo predložak „internog pravilnika o unutarnjoj reviziji“ koji je objavljen na internetskim stranicama Ministarstva financija.

2.3. Objektivnost unutarnjeg revizora

Međunarodni standardi za profesionalno obavljanje interne revizije

1120 – Individualna objektivnost

Interni revizori moraju imati nepristran, objektivan stav i izbjegavati svaki sukob interesa.

- 2.3.1. Načela i pravila kojih su se unutarnji revizori dužni pridržavati u obavljanju poslova unutarnje revizije uređena su Kodeksom strukovne etike unutarnjih revizora u javnom sektoru⁶. Načela na kojima se temelji rad unutarnje revizije jesu: Integritet, Objektivnost, Povjerljivost i Stručnost.
- 2.3.2. Zakonom o SUK-u propisano je da unutarnji revizori obavljaju isključivo poslove unutarnje revizije te ne mogu biti uključeni u obavljanje izvršnih funkcija institucije.
- 2.3.3. Navedenim Zakonom je propisano da unutarnji revizori moraju biti neovisni i objektivni u svom radu i izbjegavati sukob interesa, a za iznošenje činjeničnog stanja ili davanja određenih preporuka ne mogu biti otpušteni ni premješteni na drugo radno mjesto.
- 2.3.4. Nadalje, Zakonom o SUK-u je propisano da unutarnji revizori, pri obavljanju poslova unutarnje revizije imaju potpuno, slobodno i neograničeno pravo pristupa cjelokupnoj dokumentaciji, podacima i informacijama koje su značajne za obavljanje poslova

⁶ Narodne novine, br. 42/16

unutarnje revizije bez obzira na pojavni oblik i nositelje podataka na kojima se nalaze te osoblju i materijalnoj imovini.

Pravne osobe obveznici primjene Zakona o SUK-u

2.3.5. U cilju osiguranja individualne objektivnosti i izbjegavanja sukoba interesa koji narušava sposobnost pojedinca da objektivno ispunjava dužnosti i odgovornosti, podsjeća se pravne osobe obveznike primjene Zakona o SUK-u da su u skladu s odredbama Zakona dužne osigurati da unutarnji revizori obavljaju isključivo poslove unutarnje revizije. Također, podsjeća se na obvezu da za obavljanje poslova unutarnje revizije, unutarnji revizori imaju potpuno, slobodno i neograničeno pravo pristupa cjelokupnoj dokumentaciji, podacima i informacijama koje su značajne za obavljanje poslova unutarnje revizije bez obzira na pojavni oblik i nositelje podataka na kojima se nalaze te osoblju i materijalnoj imovini. Također, radi zaštite objektivnosti unutarnjih revizora, podsjeća se na propisanu odredbu da zbog iznošenje činjeničnog stanja ili davanja preporuka unutarnji revizori ne mogu biti otpušteni ni premješteni na drugo radno mjesto.

Pravne osobe koje nisu obveznici primjene Zakona o SUK-u

2.3.6. Pravnim osobama, koje nisu obveznici primjene Zakona o SUK-u i drugih propisa kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru, a koje imaju uspostavljenu unutarnju reviziju, snažno se preporuča da osiguraju da unutarnji revizori obavljaju isključivo poslove unutarnje revizije te da nisu uključeni u obavljanje izvršnih funkcija. Nadalje, snažno se preporuča da se kroz povelju unutarnje revizije ili drugi interni akt pravne osobe osiguraju preduvjeti za rad unutarnjih revizora koji uključuju pristup dokumentaciji, podacima, informacijama i osobama, imovini i sl. kao i mjere zaštite neovisnosti koje definiraju da za iznošenje činjeničnog stanja, mišljenja ili danih preporuka, unutarnji revizori ne mogu biti otpušteni ni premješteni na drugo radno mjesto.

2.3.7. U cilju zaštite objektivnosti, unutarnji revizori se moraju suzdržati od obavljanja procjene područja poslovanja za koja je revizor bio odgovoran tijekom prethodne godine. Ukoliko dođe do stvarnog ili prividnog narušavanja neovisnosti ili objektivnosti, odgovarajuće strane moraju biti obavještene, u skladu s odgovornostima rukovoditelja unutarnje revizije, kako je definirano u povelji unutarnje revizije, internom pravilniku o unutarnjoj reviziji ili drugom općem aktu pravne osobe.

3. KAPACITETI UNUTARNE REVIZIJE

Međunarodni standardi za profesionalno obavljanje interne revizije

Standard 1200 – Stručnost i dužna profesionalna pažnja

Angažmani moraju biti obavljani stručno i uz dužnu profesionalnu pažnju.

Standard 1210 - Stručnost

Interni revizori moraju posjedovati znanja, vještine i ostale kompetencije potrebne za ispunjavanje pojedinačnih odgovornosti. Funkcija interne revizije, u kolektivom smislu, mora posjedovati ili steći znanja, vještine i ostale kompetencije potrebne za ispunjavanje pojedinačnih odgovornosti.

1230 – Kontinuirani profesionalni razvoj

Interni revizori moraju unaprjeđivati svoja znanja, vještine i ostale kompetencije kroz kontinuirani profesionalni razvoj.

- 3.1. Zakon o SUK-u propisuje da rukovoditelja unutarnje revizije imenuje i razrješuje odgovorna osoba institucije, sukladno propisima kojima se uređuju radno pravni odnosi, uz prethodnu suglasnost odbora.
- 3.2. Nadalje, navedenim Zakonom je propisano da poslove unutarnje revizije obavlja osoba koja je stekla stručno ovlaštenje ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije ili certifikat ovlaštenog unutarnjeg revizora koji izdaju strukovne organizacije. Uz navedeno za rukovoditelja unutarnje revizije propisani su dodatni uvjeti vezani uz radno iskustvo.
- 3.3. Temeljem Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru, jedinica za unutarnju reviziju mora imati najmanje tri unutarnja revizora, uključujući rukovoditelja unutarnje revizije (iznimno, u skladu s definiranim kriterijima, dva unutarnja revizora, uključujući rukovoditelja unutarnje revizije). Iako je propisan minimalan broj unutarnjih revizora, potreban broj unutarnjih revizora iznad propisanog minimuma, utvrđuje svaka institucija vodeći računa o djelokrugu rada i postavljenim ciljevima, broju zaposlenih i financijskim sredstvima kojima institucija raspolaže.
- 3.4. Također je navedenom regulativom propisano da su ovlašteni unutarnji revizori dužni, nakon stjecanja stručnog ovlaštenja, stalno se usavršavati i održavati stručnost i kvalitetu svojih usluga te da odgovorna osoba institucije može, na prijedlog rukovoditelja unutarnje revizije, angažirati stručnjake sa specijalističkim znanjima radi pružanja stručne pomoći u obavljanju revizije.

Pravne osobe obveznici primjene Zakona o SUK-u

- 3.5. Slijedom navedenoga, podsjeća se pravne osobe obveznike primjene Zakona o SUK-da su obvezne osigurati da, ukoliko je u pravnoj osobi osnovan odbor, isti ima obvezu dati suglasnost na imenovanje i razrješenje rukovoditelja unutarnje revizije, koji mora ispunjavati uvjete propisane Zakonom o SUK-u.

U slučaju da revizorski odbor nije osnovan, prethodnu suglasnost na imenovanje i razrješenje rukovoditelja unutarnje revizije daje nadzorni odbor.

- 3.6. Pravne osobe obveznici primjene Zakona o SUK-u i propisa kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru, su obvezni osigurati minimalnu popunjenost jedinice za unutarnju reviziju. Također, podsjeća se na obvezu da je potrebno osigurati da osobe koje obavljaju poslove unutarnje revizije posjeduju dokaz stručnosti stjecanjem certifikata u području unutarnje revizije, kao i da je potrebno osigurati uvjete za kontinuirani profesionalni razvoj unutarnjih revizora.
- 3.7. Podsjeća se pravne osobe obveznike primjene Zakona o SUK-u, da na prijedlog rukovoditelja unutarnje revizije, mogu osigurati stručnu pomoć ukoliko unutarnjim revizorima nedostaje stručnih znanja, vještina ili ostalih kompetencija potrebnih za obavljanje revizija posebnih područja.

Pravne osobe koje nisu obveznici primjene Zakona o SUK-u

- 3.8. Pravnim osobama, koje nisu obveznici primjene Zakona o SUK-u i drugih propisa kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru, a imaju uspostavljenu unutarnju reviziju, snažno se preporuča da osiguraju da odbor daje prethodnu suglasnost na imenovanje i razrješenje rukovoditelja unutarnje revizije.

U slučaju da revizorski odbor nije osnovan, prethodnu suglasnost na imenovanje i razrješenje rukovoditelja unutarnje revizije daje nadzorni odbor.

- 3.9. Pravnim osobama, koje nisu obveznici primjene Zakona o SUK-u i drugih propisa kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru, a imaju uspostavljenu unutarnju reviziju, snažno se preporuča da osiguraju dostatnu popunjenost jedinice za unutarnju reviziju u skladu s djelokrugom rada, brojem zaposlenih i financijskim sredstvima kojima pravna osoba raspolaže te ostalim kriterijima koje smatraju značajnim.
- 3.10. Pravnim osobama, koje nisu obveznici primjene Zakona o SUK-u i drugih propisa kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru, a imaju uspostavljenu unutarnju reviziju, snažno se preporuča, sukladno zahtjevima Standarda, da se osigura da unutarnji revizori posjeduju dostatna znanja, vještine i kompetencije. Preporuča se da svi unutarnji revizori imaju propisan uvjet stjecanja stručnog ovlaštenja ili certifikata kao dokaza stručnosti kao i da se osiguraju preduvjeti za razvoj znanja i vještina u cilju kontinuiranog stručnog usavršavanja unutarnjih revizora.

4. PLANIRANJE RADA UNUTARNJE REVIZIJE

Međunarodni standardi za profesionalno obavljanje interne revizije

Standard 2010 – Planiranje

Glavni revizor mora utvrditi planove koji se temelje na procjeni rizika kako bi se odredili prioriteta funkcije interne revizije koji su dosljedni ciljevima organizacije.

Standard 2020 – Priopćavanje i odobrenje

Glavni revizor mora obavijestiti viši menadžment i odbor o planovima funkcije interne revizije i potrebnim resursima, uključujući važne promjene do kojih je došlo u međuvremenu, kako bi ih mogli razmotriti i odobriti. Obavijest mora uključivati i mogući utjecaj ograničavanja resursa.

- 4.1. Zakonom o SUK-u je propisano da se poslovi unutarnje revizije obavljaju prema strateškom planu unutarnje revizije za trogodišnje razdoblje, godišnjem planu i planu pojedinačne revizije. Strateški i godišnji plan unutarnje revizije, na temelju procjene rizika, predlaže rukovoditelj unutarnje revizije, a donosi odgovorna osoba institucije, uz suglasnost odbora.
- 4.2. Kako bi se osiguralo da su planovi rada doneseni na temelju sveobuhvatne analize i procjene rizika, osim informacija do kojih je došla unutarnja revizija, Zakonom o SUK-u je propisano da su rukovoditelji, koji su odgovorni za sustav unutarnjih kontrola, obvezni dati podatke za procjenu rizika koji utječu na poslovanje, kako bi se planovima unutarnje revizije obuhvatila područja s potencijalno značajnim rizikom.
- 4.3. Uputom za izradu strateškog i godišnjeg plana unutarnje revizije⁷, koju je donio ministar financija, uređuje se metodologija izrade strateškog i godišnjeg plana unutarnje revizije te minimalni elementi strukture strateškog i godišnjeg plana unutarnje revizije. Navedena Uputa je obvezna za korisnike proračuna, a istu mogu primjenjivati i pravne osobe.

Pravne osobe obveznici primjene Zakona o SUK-u

- 4.4. Pravne osobe obveznike primjene Zakona o SUK-u podsjeća se da su obvezne osigurati da, prilikom izrade planova unutarnje revizije, rukovodstvo daje unutarnjoj reviziji informacije, uključujući izvješća, odnosno nalaze, naloge i preporuke vanjske revizije i ostalih nadzornih tijela, za procjenu rizičnosti određenih područja za potrebu izrade planova.
- 4.5. Nadalje, pravne osobe obveznike primjene Zakona o SUK-u podsjeća se da su obvezne osigurati da odbor ima obvezu davanja suglasnosti na planove unutarnje revizije. Također, odbor mora biti obavješten ukoliko odgovorna osoba društva ne odobri uvrštavanje pojedinih revizija u planove rada unutarnje revizije, kako bi poduzela daljnje mjere u cilju zaštite neovisnosti funkcije unutarnje revizije.

Ukoliko revizorski odbor nije osnovan, suglasnost na planove unutarnje revizije je obvezan dati nadzorni odbor.

⁷ KLASA: 043-01/16-01/326; URBROJ:513-08-03-16-1 od 1. rujna 2016.

Pravne osobe koje nisu obveznici primjene Zakona o SUK-u

- 4.6. Pravnim osobama, koje nisu obveznici primjene Zakona o SUK-u i drugih propisa kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru, a imaju uspostavljenu unutarnju reviziju, snažno se preporuča da osiguraju da rukovodstvo daje informacije unutarnjoj reviziji, uključujući izvješća, odnosno nalaze, naloge i preporuke vanjske revizije i ostalih nadzornih tijela za procjenu rizičnosti određenih područja za potrebu izrade planova.
- 4.7. Pravnim osobama koje nisu obveznici primjene Zakona o SUK-u i drugih propisa kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru, a koje imaju uspostavljenu unutarnju reviziju, snažno se preporuča da, u cilju osiguranja funkcionalne neovisnosti unutarnje revizije, odbor daje suglasnost na planove rada unutarnje revizije.
Također snažno se preporuča osigurati redovitu informiranost odbora o izvršenju planova te eventualnih ograničenja u izvršenju planova i sl.

Ukoliko revizorski odbor nije osnovan suglasnost na planove rada unutarnje revizije daje nadzorni odbor.

5. NAČIN OBAVLJANJA POSLOVA UNUTARNJE REVIZIJE

Međunarodni standardi za profesionalno obavljanje interne revizije

Standard 2200 – Planiranje angažmana

Interni revizori moraju razraditi i dokumentirati plan za svaki angažman, uključujući ciljeve angažmana, opseg, vrijeme i raspodjelu resursa. Planom moraju biti obuhvaćeni strategije, ciljevi i rizici koji su relevantni za određene angažmane.

Standard 2300 – Obavljanje angažmana

Interni revizori moraju utvrditi, analizirati, procijeniti i dokumentirati dovoljno informacija za postizanje ciljeva angažmana.

Standard 2400 – Priopćavanje rezultata

Interni revizori moraju priopćavati rezultate angažmana.

Standard 2500 – Praćenje postupanja s rezultatima

Glavni revizor mora uspostaviti i održavati sustav za praćenje postupanja s rezultatima angažmana koji su priopćeni menadžmentu.

- 5.1. Ministarstvo financija je, utemeljeno na Standardima kao i na specifičnostima javnog sektora, izradilo Uputu za obavljanje pojedinačne unutarnje revizije⁸ kojom je utvrđena metodologija obavljanja pojedinačne unutarnje revizije (planiranje angažmana, obavljanje angažmana, priopćavanje rezultata i praćenja postupanja s rezultatima) uključujući i dokumentiranje postupka obavljanja pojedinačne revizije te nadzor nad obavljanjem pojedinačne revizije. Sukladno Zakonu o SUK-u, obveznici primjene Upute za obavljanje pojedinačne unutarnje revizije jesu korisnici proračuna.
- 5.2. U cilju osiguranja ujednačenosti, sistematičnosti i dokumentiranosti u radu preporuča se funkciji unutarnje revizije u pravnim osobama iz točke 1.2 ove Upute, korištenje Upute za obavljanje pojedinačne unutarnje revizije (uz potrebne prilagodbe).
- 5.3. Preporuča se rukovoditeljima unutarnje revizije u pravnim osobama iz točke 1.2 ove Upute da u cilju zaštite neovisnosti unutarnje revizije o svakom utjecaju rukovodstva u odnosu na rad unutarnje revizije (planiranje, obavljanje i izvještavanje o revizijskom angažmanu) obavijeste odbor.

Ukoliko revizorski odbor nije osnovan rukovoditelj unutarnje revizije obavještava nadzorni odbor.

- 5.4. U slučaju uočenih nepravilnosti, linije izvještavanja propisane su Zakonom o zaštiti prijavitelja nepravilnosti⁹.

⁸ KLASA: 043-01/18-01/50; URBROJ: 513-05-04-18-1 od 12. veljače 2018.

⁹ Narodne novine, br. 46/2022

6. KOMUNIKACIJA S ODGOVORNOM OSOBOM INSTITUCIJE I ODBOROM

Međunarodni standardi za profesionalno obavljanje interne revizije

Standard 1111 – Izravna interakcija s odborom

Glavni revizor mora komunicirati s odborom i biti s njime u izravnoj interakciji.

Standard 2060 – Izvještavanje višeg menadžmenta i odbora

Glavni revizor mora periodično izvještavati viši menadžment i odbor o svrsi funkcije interne revizije, ovlastima, odgovornostima i ostvarenjima u odnosu na plan, kao i njezinoj usklađenosti s Etičkim kodeksom i Standardima. Izvještavanje također mora uključivati pitanja ključnih rizika i kontrole, uključujući rizike prijave, pitanja korporativnog upravljanja te ostala pitanja koja zahtijevaju pozornost menadžmenta i/ili odbora.

- 6.1. Temeljem Zakona o SUK-u, rukovoditelj unutarnje revizije ima obvezu izrade pojedinačnih, periodičnih ili godišnjih izvješća o radu unutarnje revizije.

Pravne osobe obveznici primjene Zakona o SUK-u

- 6.2. Podsjeća se na Zakonom o SUK-u propisanu obvezu rukovoditelje unutarnje revizije u pravnim osobama da osiguraju informiranost odgovorne osobe institucije i odbora o radu unutarnje revizije, putem pojedinačnih, periodičnih i godišnjih izvješća o radu. Sadržaj izvješća kao i učestalost izvješćivanja uvjetovana je potrebama i specifičnostima pravne osobe (utvrđuju rukovoditelj unutarnje revizije, više rukovodstvo i odbor) pri čemu je potrebno slijediti smjernice navedene u točki 6.4. ove Upute.

Ukoliko revizorski odbor nije osnovan rukovoditelj unutarnje revizije o radu unutarnje revizije informira nadzorni odbor.

Pravne osobe koje nisu obveznici primjene Zakona o SUK-u

- 6.3. Snažno se preporuča, na temelju zahtjeva Standarda, rukovoditeljima unutarnje revizije u pravnim osobama koje nisu dužne primjenjivati Zakon o SUK-u, osigurati informiranje odgovorne osobe institucije i odbora o radu unutarnje revizije kroz pojedinačna, periodična i godišnja izvješća. Sadržaj izvješća kao i učestalost izvješćivanja ovise o potrebama i specifičnostima pravne osobe (tj. utvrđuju ih u suradnji rukovoditelj unutarnje revizije, više rukovodstvo i uprava) pri čemu je potrebno slijediti smjernice dane u točki 6.4. ove Upute.

Ukoliko revizorski odbor nije osnovan rukovoditelj unutarnje revizije o radu unutarnje revizije informira nadzorni odbor.

6.4. Potrebno je da rukovoditelji unutarnje revizije osiguraju informiranost odgovorne osobe institucije i odbora (revizorskog ili nadzornog), putem periodičnih izvješća, najmanje o:

✓ planovima unutarnje revizije i obavljenoj procjeni rizika	✓ statusu provedbe preporuka (posebno značajnih preporuka)
✓ procjeni dostatnosti resursa i potrebnim znanjima za obavljanje poslova unutarnje revizije	✓ postojanju eventualnih poteškoća i neprimjernog ograničenja u djelokrugu rada unutarnje revizije
✓ izvršenju planova unutarnje revizije i razlozima odstupanja (ukoliko ih je bilo)	✓ neprihvatljivim rizicima za društvo (koji nisu riješeni s rukovodstvom)
✓ značajnim nalazima unutarnje revizije	✓ zahtjevima za resursima

Dodatno, organizacijska neovisnost funkcije unutarnje revizije kao i rezultati stalnog praćenja uspješnosti aktivnosti unutarnje revizije moraju se priopćavati najmanje jednom godišnje.

6.5. Snažno se preporuča odgovornim osobama pravnih osoba iz točke 1.2. ove Upute da osiguraju sudjelovanje rukovoditelja unutarnje revizije na sastancima rukovodstva, odnosno sjednicama odbora (revizorskog ili nadzornog), koje su tematski značajne za informiranost i rad unutarnje revizije.

KLASA: 400-02/21-01/85

URBROJ: 513-05-04-22-44

POTPREDSJEDNIK VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
I MINISTAR FINACIJA
dr. sc. Zdravko Marić

